

Дело C-469/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

29 септември 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Amtsgericht Nürnberg (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

14 септември 2020 г.

Ищец:

RightNow GmbH

Ответник:

Wizz Air

Amtsgericht Nürnberg (Районен съд, Нюрнберг)

[...]

По спор при страни

RightNow GmbH, [...]

– ищец –

с процесуален представител:

[...]

срещу

Wizz Air, [...] Будапеща, [...]

– ответник –

с процесуален представител:

[...] [ориг. 2]

[...]

на 14 септември 2020 г. Amtsgericht Nürnberg (Районен съд Нюрнберг)

определи:

I. [...]

II. На основание член 19, параграф 3, буква б) от Договора за Европейския съюз и член 267 Договора за функционирането на Европейския съюз поставя на Съда на Европейския съюз следния въпрос:

Следва ли член 3, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори да се тълкува в смисъл, че когато в прилаганите от въздушен превозвач по занятие общи договорни условия се съдържа клауза, която не е специално договорена, при положение че съгласно тази клауза към сключен по електронен път договор с потребител следва да се прилага правото на държавата членка, в която е седалището на въздушния превозвач, което е различно от правото на държавата по обичайното местопребиваване на потребителя, тази клауза е неравноправна, тъй като тя въвежда в заблуждение потребителя, доколкото не го информира, че съгласно член 5, параграф 2, втора алинея от Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Регламент „Рим I“) е допустим само ограничен избор на приложимо право — то не може да бъде избрано произволно, а договорният статут следва да бъде избран измежду правопорядъците, посочени в член 5, параграф 2, втора алинея от Регламент „Рим I“? [ориг. 3]

Мотиви

1. I. Ищецът иска от ответния въздушен превозвач да му възстанови непогасените вземания за данъци и такси вследствие на прекратяването на сключените с пътниците договори за въздушен превоз; тези вземания ищецът получил чрез цесия.

2 Пътниците:

[...]

[ориг. 4]

[...] резервирали, всеки от тях за себе си (а някои — и за придружаващите ги пътници), полети при ответника, които следвало да бъдат изпълнени от

и/или към Нюрнберг. Всички пътници имат обичайно местопребиваване в Германия. Никой от пътниците не лети с полетите и всеки от тях цедира на ищеца вземанията си срещу ответника за възстановяване на начислените данъци и такси. Ищецът приема всяка една от цесиите и без успех предлага на ответника да постигнат извънсъдебно споразумение за деклариране на размера и за възстановяване на недължимите данъци, такси и други плащания.

3 В процеса на резервацията на самолетните билети във всички случаи се прави позоваване на общите условия на ответника. Те в частност гласят следното (извлечение):

4 Точка 21.1:

ОСВЕН АКО НЕ Е ПРЕДВИДЕНО ДРУГО В КОНВЕНЦИЯТА ИЛИ НЕ СЛЕДВА ОТ ДРУГИ ПРИЛОЖИМИ ПРАВНИ РАЗПОРЕДБИ, СЕ ПРИЛАГАТ:

а) ТЕЗИ ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ПРЕВОЗ, КАТО КЪМ ВСИЧКИ ПРЕВОЗНИ УСЛУГИ, КОИТО СЕ СЪГЛАСЯВАМЕ ДА ВИ ПРЕДОСТАВИМ (ЛИЧНО НА ВАС, СЪОТВЕТНО ВЪВ ВРЪЗКА С ВАШ БАГАЖ) СЕ ПРИЛАГА УНГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО, А

б) С ОГЛЕД НА ТАКЪВ ПРЕВОЗ ВСИЧКИ СПОРОВЕ МЕЖДУ ВАС И НАС СА ПОДСЪДНИ НА УНГАРСКИТЕ СЪДИЛИЩА, БЕЗ ДА СЕ ПОСТАВЯ УСЛОВИЕ ЗА ИЗКЛЮЧИТЕЛНОСТ. „ПОДСЪДНОСТ, БЕЗ ДА СЕ ПОСТАВЯ УСЛОВИЕ ЗА ИЗКЛЮЧИТЕЛНОСТ“ ОЗНАЧАВА, ЧЕ МОЖЕТЕ ДА ПРЕДЯВИТЕ ПРЕТЕНЦИИТЕ СИ И ПРЕД КОМПЕТЕНТНИ СЪДИЛИЩА ИЗВЪН УНГАРИЯ. [ориг. 5]

5 Точка 7.2.1 (извлечение):

[...] Не подлежат на възстановяване събраните от оператор на летище данъци и такси дори ако те се дължат въз основа на броя на пътниците.

6 Точка 6.5:

6.5.1. Можете да отмените резервацията си до четиринадесетия (14) ден преди часа на излитане на Вашия полет по разписание. В този случай имате право да Ви бъде възстановена цялата сума на билета след приспадането на таксата за отмяна.

6.5.2. Ако отмените резервацията си в рамките на четиринадесет (14) дни преди часа на излитане на полета по разписание, ще Ви бъде възстановена цялата сума на билета след приспадането на таксите за съответните допълнителни услуги и на таксата за запазване на място.

В случая по точка 6.5 събираната от [въздушния превозвач] такса за отмяна е в размер на 60 EUR за полет и за пътник. В случая по точка 6.5.2 събираната от ответника такса за запазване на място е в размер на 80 EUR за полет и за пътник. Тези такси са достъпни на уебсайта на ответника.

- 7 Съгласно точка 18.3.1 от общите договорни условия всички вземания на пътниците се погасяват 2 години след пристигането на съответните пътници в крайната точка на пристигане или след датата, на която самолетът е трябвало да пристигне по разписание, или след датата, на която превозът е преустановен. Ответникът повдига възражение за изтекла давност. Този срок обаче е изтекъл само по отношение на един пътник.
- 8 Според ответника клаузата за избор на приложимото право, както и другите клаузи, са валидни по силата на унгарското право.
- 9 Ищецът оспорва този довод. **[ориг. 6]**
- 10 [...]
- 11 II. 1. [...]
- 12 2. Успехът на иска зависи от тълкуването на член 3, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори. [...]
- 13 3. Отговорът на въпроса дали съществува право на иск зависи по същество от обстоятелството дали е действителна клаузата за избор на унгарското право като приложимо.
- 14 Вярно е, че съгласно член 3, параграф 1 от Регламент „Рим I“ във връзка с член 10, параграф 1 от този регламент действителността на дадена клауза трябва да се преценява въз основа на избраното право, което в случая е унгарското право. Част от критерия за проверка обаче са и разпоредбите за транспониране на Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, като разпоредбите за транспониране трябва да се тълкуват в съответствие с тази директива. [...] **[ориг. 7]** [...] Ако с оглед на разпоредбите от тази директива се окаже, че изборът на приложимо право е недействителен на основание на член 5, параграф 2, първа алинея от Регламент „Рим I“, при всички положения би било приложимо германското право, тъй като всички пътници имат обичайно местопребиваване в Германия и при всички полети мястото на заминаване или местоназначението е Нюрнберг. Съгласно германското право останалите клаузи от общите условия на ответника биха били нищожни.
- 15 4. Съдът на Европейския съюз вече се е произнесъл, че при публикуването на своите въздухоплавателни тарифи въздушните превозвачи трябва да посочват отделно дължимите суми за данъци и такси и че не могат да

включват (дори и частично) тези елементи във въздухоплавателните тарифи (решение от 6 юли 2017 г., C-290/16). В същото решение се пояснява, че клаузи от общите договорни условия, предвиждащи предварително установена по размер такса за обработване при възстановяването на такива такси и данъци, могат да се считат за недействителни по силата на национален закон, с който се транспонира Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори. Следователно съгласно германското право клаузата, съдържаща се в точка 4.2.1 от общите договорни условия на ответника, би била нищожна на основание на член 307, параграф 1, първо изречение от BGB (Германски граждански законник) поради непропорционално ощетяване.

- 16 Съгласно германското право биха били нищожни също така изключването на възстановяване на данъци и такси, както и съкращаването на погасителната давност по член 307 от BGB. Съгласно член 307, параграф 1 от BGB клаузите са недействителни, когато ощетяват непропорционално съдоговорителя на ползвателя в противоречие с изискването за добросъвестност. Точно такъв е настоящият случай. Ни най-малко не е очевидно, че ответникът има обоснован интерес, когато не изпълни полет, да събере за себе си данъците и таксите, които се дължат не на него, а на държавата, на летищните оператори или на други правни субекти [...] **[ориг. 8]** [...], като обаче ответникът не прави подобни твърдения. Не е налице и обоснован интерес от значителното съкращаване на общата давност по германското право.
- 17 5. Следователно от значение е да се установи дали клаузата за избор на приложимото право, съдържаща се в общите договорни условия на ответника (точка 21), е действителна или не.
- 18 Съдът на Европейския съюз вече се е произнесъл във връзка с член 6, параграф 2, второ изречение от Регламент „Рим I“, че включената в общите условия на даден търговец клауза за избор на право е неравноправна по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори, ако подвежда потребителя, без да го информира за принципа на най-благоприятно третиране по член 6, параграф 2, второ изречение от Регламент „Рим I“ (решение от 28 юли 2016 г., [...] C-191/15). Предвид текста на член 6, параграф 4, буква б) от Регламент „Рим I“ към договорите за превоз не е приложим член 6, параграф 2, второ изречение от Регламент „Рим I“. Поради това преюдициалното запитване има за цел да установи дали посочената съдебна практика може да бъде приложена по смисъл към член 5, параграф 2 от Регламент „Рим I“.
- 19 Landgericht Frankfurt a.M. (Областен съд, Франкфурт на Майн) [...] приема, че това е така Според този съд клаузата за избор на приложимо право е заблуждаваща, когато пътникът, в качеството си на потребител, не е предупреден за ограничаването на възможностите за избор на приложимо

право. Посоченият съд приема, че този случай следва да се третира в съответствие член 6, параграф 2 от Регламент „Рим I“. Amtsgericht Brühl (Районен съд, Брюл) също застъпва това становище.

20 [...] **[ориг. 9]** [...] Според Oberlandesgericht Frankfurt (Върховен областен съд, Франкфурт) [...] принципите, прогласени в решението, известно като Amazon на Съда на Европейския съюз (решение от 28 юли 2016 г., C-191/15), са неприложими към договорите за въздушен превоз поради липса на структурно сходство и различно приложно поле.

21 6. Доколкото е известно на решаващия съдебен състав, до този момент поставеният преюдициален въпрос не е бил разясняван.

[...]

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ